УДК 330.341.1:338.43-053.6

Іінноваційна діяльність молоді в аграрному секторі: економічний потенціал та перспективи

Остапенко Владислав,
здобувач вищої освіти спеціальності D3 Менеджмент
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *проаналізовано зміст та особливості інноваційної активності молодих людей у сфері сільського господарства, розкрито її економічні можливості й визначено ключові вектори подальшого зростання. Аргументовано значущість молодого покоління як рушійної сили підвищення результативності аграрного виробництва. Визначено ключові стратегічні перспективи активізації участі молодого покоління у посиленні конкурентоспроможності та формуванні умов для тривалого збалансованого розвитку аграрного сектору.*
Ключові слова: *інноваційна діяльність, молодь, аграрний сектор, економічний потенціал.*

Сьогодні сільськогосподарський сектор розвивається в умовах глибоких структурних зрушень, спричинених стрімкою цифровізацією, кліматичними викликами та посиленням конкуренції на міжнародних ринках. У нинішніх умовах особливого значення набуває інноваційна активність молоді, яка виступає рушієм генерації нових ідей, впровадження передових технологій і розвитку сучасних підприємницьких моделей. Саме молоде покоління здатне швидко освоювати та інтегрувати інноваційні рішення в аграрне виробництво, формуючи нові підходи до розвитку сільських територій. Тому дослідження економічного потенціалу й майбутніх можливостей молодіжної інноваційної діяльності в аграрній сфері є своєчасним і соціально значущим.

Потенціал молодого покоління в аграрній сфері реалізується через підвищення результативності праці та оптимізацію використання матеріально-технічних ресурсів. Упровадження елементів точного землеробства, автоматизованих систем спостереження, безпілотних повітряних апаратів, технологій GPS і аналізу великих даних забезпечує більш раціональне застосування насіння, мінеральних поживних речовин, пестицидів для рослин і паливно-енергетичних ресурсів. Саме молоді спеціалісти найоперативніше впроваджують такі інструменти у виробничу практику, що дає змогу зменшити витрати та підвищити врожайність.[1].

Представники молоді активно ініціюють створення інноваційних проєктів у сферах агротехнологій, перероблення аграрної сировини, органічного виробництва й виготовлення нішевої продукції. Це стимулює структурне оновлення галузі, знижує орієнтацію виключно на сировинний експорт і сприяє формуванню продукції з більшою доданою вартістю. Малий і середній агробізнес, започаткований молодими підприємцями, посилює конкурентне середовище, активізує впровадження новацій та відкриває нові канали реалізації. Розвиток альтернативних форматів господарювання:

агротуристичних ініціатив, сімейних фермерських господарств, локальних переробних виробництв, створює додаткові робочі місця та підвищує доходи мешканців сільських територій. У результаті скорочуються масштаби трудової міграції, зростає внутрішній попит і формується позитивний мультиплікативний вплив на регіональну економіку.

Важливим напрямом є реалізація експортних можливостей. Імплементація міжнародних вимог до якості, проходження сертифікації органічної продукції та застосування цифрових платформ для торгівлі й логістики надають молодим підприємцям можливість виходу на закордонні ринки. Сучасні підходи до брендингу, маркетингового просування та позиціонування товарів сприяють формуванню привабливого іміджу аграрної продукції й розширенню географії збуту. Це забезпечує валютні надходження та посилює конкурентні позиції держави на світовому аграрному ринку.

Молоде покоління налагоджує тісну взаємодію з освітніми установами, науковими центрами, бізнес-інкубаторами та грантовими ініціативами, що сприяє трансформації наукових розробок у практичні рішення та їх упровадженню у виробничу діяльність. Синергія науки та виробництва скорочує шлях від розроблення ідеї до її комерційного застосування. У стратегічній перспективі це формує підґрунтя для глибокої модернізації галузі та переходу до збалансованої моделі розвитку.

Суттєве значення має й екологічний аспект інновацій. Молоде покоління орієнтується на принципи сталого природокористування, розвиток відновлюваної енергетики, скорочення викидів та збереження біорізноманіття. Використання екологічно безпечних технологій мінімізує виробничі ризики, підвищує інвестиційну привабливість агропідприємств і відповідає запитам сучасного споживача. У такий спосіб економічні результати поєднуються з довгостроковою стабільністю функціонування аграрного сектору.[2].

Серед ключових напрямів подальшого розгортання інноваційної активності молодого покоління в аграрній сфері доцільно виокремити такі перспективи:

- зміцнення впливу молоді на аграрну політику та систему управління галуззю. Розширення представництва у професійних об’єднаннях, консультативних структурах і молодіжних аграрних платформах сприятиме модернізації процедур ухвалення рішень і впровадженню більш гнучких управлінських підходів;

- поглиблення розвитку біоекономічного напряму та переробки сільськогосподарської продукції. Глобальний курс на циркулярні моделі виробництва, ефективне використання ресурсів і створення товарів із високою доданою вартістю відкриває широкі можливості для молодих підприємців. У перспективі зростатиме роль виробництва біоенергії, біоматеріалів, екологічної тари та інноваційних харчових продуктів нового покоління;

- розширення міжнародної інтеграції аграрного сектору. Долучення до міжнародних програм підтримки, грантових проєктів і спільних інвестиційних ініціатив забезпечує доступ до фінансових ресурсів і передових практик.

Молоді спеціалісти, які володіють іноземними мовами та сучасними управлінськими навичками, можуть ефективно представляти національний агробізнес за кордоном і адаптувати глобальний досвід до вітчизняних умов;

- формування інтелектуального лідерства в аграрному середовищі. У стратегічній перспективі вирішального значення набуде становлення покоління аграрних лідерів, спроможних мислити системно, прогнозувати ризики та ініціювати комплексні трансформації. Саме такий підхід стане підґрунтям довготривалої конкурентоспроможності галузі.[3].

Підсумовуючи, варто наголосити, що інноваційна активність молодого покоління виступає ключовим чинником оновлення аграрної сфери та зміцнення її конкурентних позицій. Залучення молоді до впровадження сучасних виробничих технологій, управлінських рішень і переробних процесів формує основу для створення продуктивної, стабільної й динамічно орієнтованої аграрної системи.

Список використаних джерел:

1. Молодь – це стратегічний ресурс, без якого неможливе відновлення України. URL: https://mms.gov.ua/news/molod-tse-stratehichnyi-resurs-bez-iakoho-nemozhlyve-vidnovlennia-ukrainy (дата звернення: 27.02.2026).

2. Скрипник В. В. Інноваційний розвиток аграрних підприємств України: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку. Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут». 2021. № 20. С. 19-24.

3. Хріщева О. Г. Сучасний стан, проблеми та перспективи залучення молоді до аграрного сектору економіки України з урахуванням європейського досвіду. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. 2025. С. 99-105.

Abstract: *the content and features of innovative activity of young people in the field of agriculture are analyzed, its economic opportunities are revealed and key vectors of further growth are identified. The significance of the young generation as a driving force for increasing the efficiency of agricultural production is argued. Key strategic prospects for activating the participation of the young generation in strengthening competitiveness and creating conditions for the long-term balanced development of the agricultural sector are identified.*

Keywords: *innovative activity, youth, agricultural sector, economic potential.*

Науковий керівник:
Довгаль О. В.,
доктор економічних наук, професорка, завідувачка кафедри українознавства та суспільних наук, Миколаївський національний аграрний університет